

Syn over Nykøbing 1688 og 1698

(Efter Morsø herreders tingbøger de nævnte år)

1688

Niels Knudsen Bodsens, indvåner i Nykøbing og byens kæmner, fremæskede synsmænd, som byfogeden i Nykøbing her af tinget har ladet opmelde at skulle syne og besigtige Nykøbing by, i hvad tilstand den nu fandtes, at de derom ville gøre deres afsigt.

Så fremkom seks synsmænd, som den 8. november her af tinget var lovlig udnævnt af byfogeden Rasmus Christophersen Jungshoved og borgerskabet i Nykøbing.

Da, som dem blev forevist, befandtes fra den vestre ende af Algaden igennem 42 ganske øde og ubebyggede gårdes ejendomme og 8 hussteder ganske liggende i grøn jord. Derforuden befandtes i samme gade 12 gårde, som var ingen folk i og står øde.

I Østergaden befandtes 40½ gårdes ejendom, som var ingen folk i og står øde, og 6 hussteder, som og lå i grøn jord. Dertil 4 huse øde og ubeboet.

I Strandgaden befandtes gårdes ejendomme, som lå i grøn jord. På Holmen fandtes 7 ejendomme og ubebyggede hussteder, som lå i grøn jord, og 1 hus ubeboet.

I Toftegaden fandtes 8 øde og ubebyggede gårde, som lå i grøn jord.

Består så byen, som endnu er bebygget, med dem, som er ubeboet og ingen folk bor i, af 108 gårde og 20 huse.

Desuden beså de rådhuset, som er ganske forfalden og står på rav og snart er færdig at falde ned, som ikke kan repareres, medmindre det bliver nedtaget og af nyt opsat.

Ellers fandtes en del af de gårde og huse, som nu er

beboet, med helt fattige folk og husarme besat og bygningerne meget forfaldne.

1698

Mikkel Jensen Bjerregård på Nykøbing bys vegne fremstillede synsmænd, som dertil af herredsfogeden efter borgerskabets begæring var udmeldt Nykøbing by at syne og besigtige, hvorledes den befindes.

De vidnede, at de i dag i herredsfogedens nærværelse synede og besigtigede Nykøbing by og da så, at den skal bestå af 186 ejendomme og 54 hussteder, hvoraf år 1682, da grundtaksten af de kongelige kommissarier er indrettet, var øde 84½ ejendomme og 16 hussteder.

Siden grundtakstens indrettelse er endnu blevet øde 9 ejendomme og 10 hussteder, så nu ligger øde **931/2** ejendomme og 26 hussteder, hvorimod findes 921/2 ejendomme og 28 hussteder med bygning på, hvoraf en stor del er meget brøstfældig og forfalden og en stor del ubeboet, så at mere end den halve del af byen snart er øde.

Mikkel Jensen spurgte fornævnte dannemænd, om det ikke er dem bevidst, at byen mærkelig på en 24 års tid er aftaget, og at sildefiskeriet, som tilforn har været en del af byens bedste næring, er så godt som ganske bortgået, så snart intet fås. Dertil svarede de: Jo, at byen var mærkelig aftaget og meget forringet på indbyggernes midler formedelst stor søskade og andre ulykkelige tilfælde samt fiskeriets formindskelse og afgang, som meldt er.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy, Mors og Vester Hanherred 1975, side 121-122).